

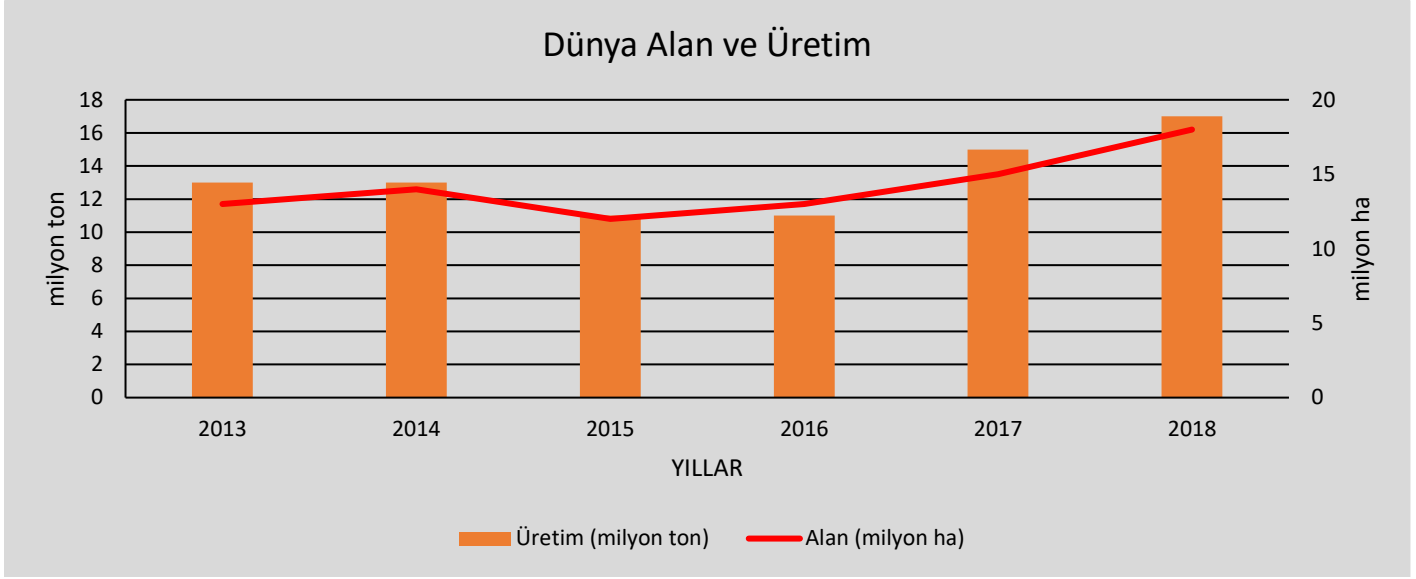

ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 4

ŞUBAT 2020

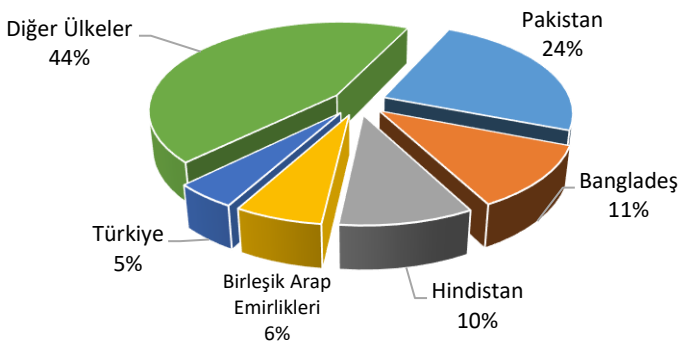
DÜNYADA NOHUT

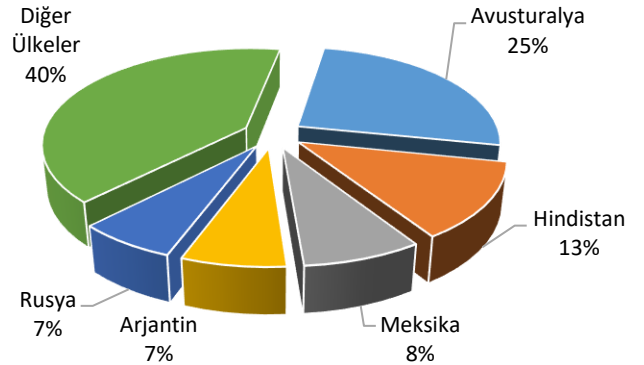
Kaynak: FAO

Baklagil tarımı dünya üzerinde 11.000 yıl önce, insanlığın avcılık ve toplamacılıktan çiftçiliğe geçişi ile başlamış, o günden beridir de insan beslenmesinde önemli bir yer almıştır. Baklagiller, gerek insan beslenmesindeki önemli protein kaynağı olması gerek yetiştiriciliğinin yapıldığı toprak için önemli katkıların ve düzenleyici etkilerinin bulunması nedeni ile günümüze kadar önemini hiç kaybetmemiştir. 2018 yılı FAO verilerine göre dünyada 17,9 milyon ha alanda 17,2 milyon ton üretim gerçekleşmiş, 2017 yılı 102 kg/da olan dünya verim ortalaması 2018 yılında 96 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

Dünya Nohut İthalatı (2018)

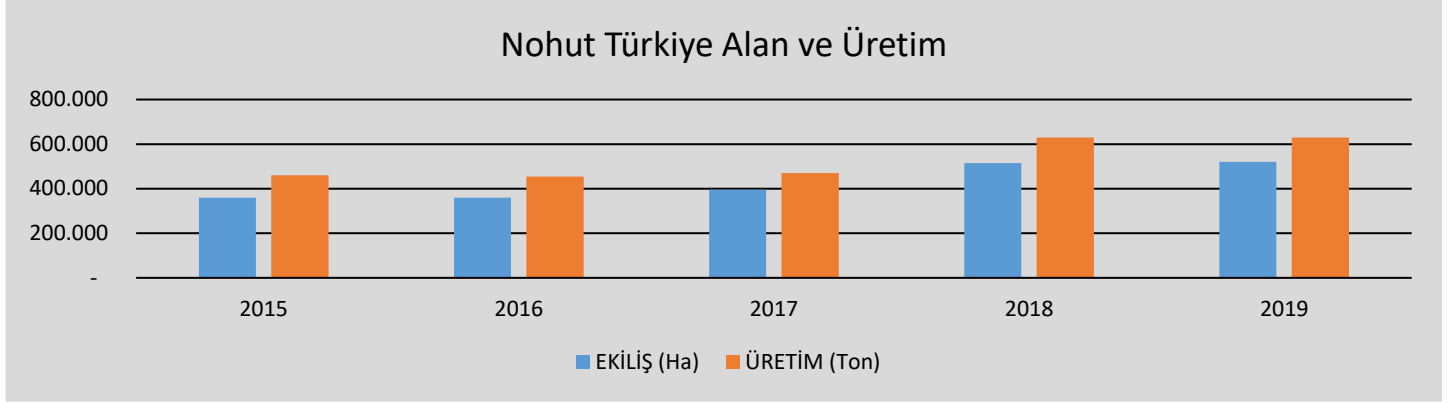
Dünya Nohut İhracatı (2018)

Kaynak: TradeMap, GTIP:071320

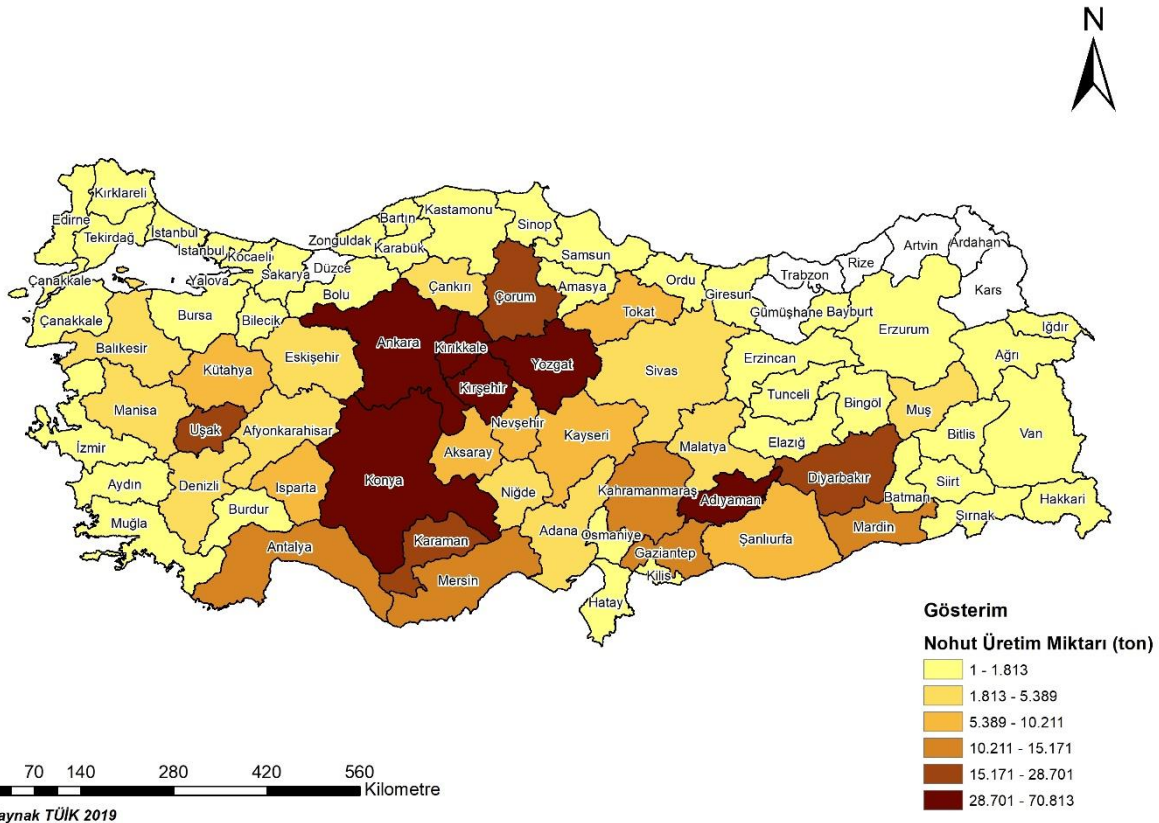
Dünya nohut üretimine artmasına bağlı olarak dünya ticaretine konu miktarlarda da artış görülmektedir. 2017 ithalat miktarındaki artış dikkati çekmektedir. Bu artışta Hindistan önemli bir rol oynamaktadır. **2016 yılı Hindistan ithalatı 873.542 ton iken 2017 yılında bu rakam 1.553.069 tona** ulaşmıştır. Türkiye ise ithalatta 182 ülke arasında 6. ihracatta ise 103 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

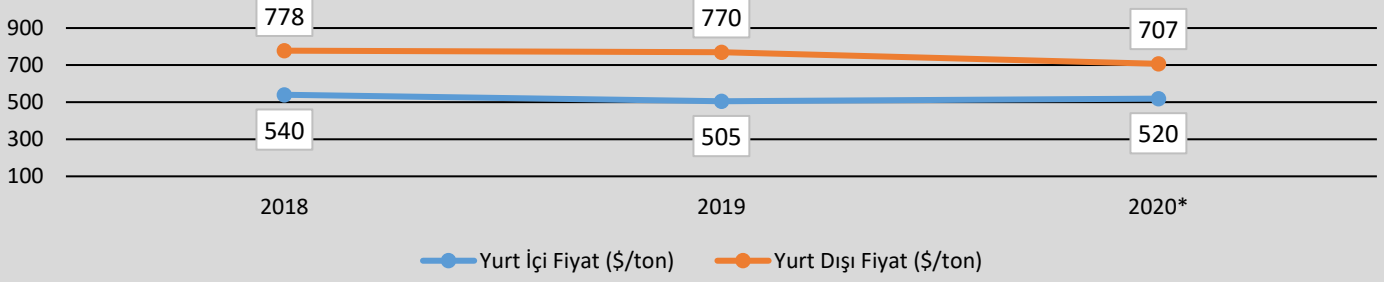

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde uygulanan destekleme programları sayesinde nohut üretimimiz giderek artmaktadır. Nohut üretim alanlarında 2003 - 2015 yılları arasında alansal olarak azalma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış ortaya çıkmıştır. Ayrıca verimde henüz istenilen düzeyde olmasa da artış söz konusudur. Ülkemiz yeterlilik oranı 2017 TÜİK verilerine göre %87,5 olmakla birlikte son iki yıldaki üretim artışı ile ülkemiz nohutta kendine yeterli noktaya ulaşmış olup bu seviyelerin korunması gerekmektedir. Kişi başı tüketim 5,8 kg/yıl'dır.

Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar

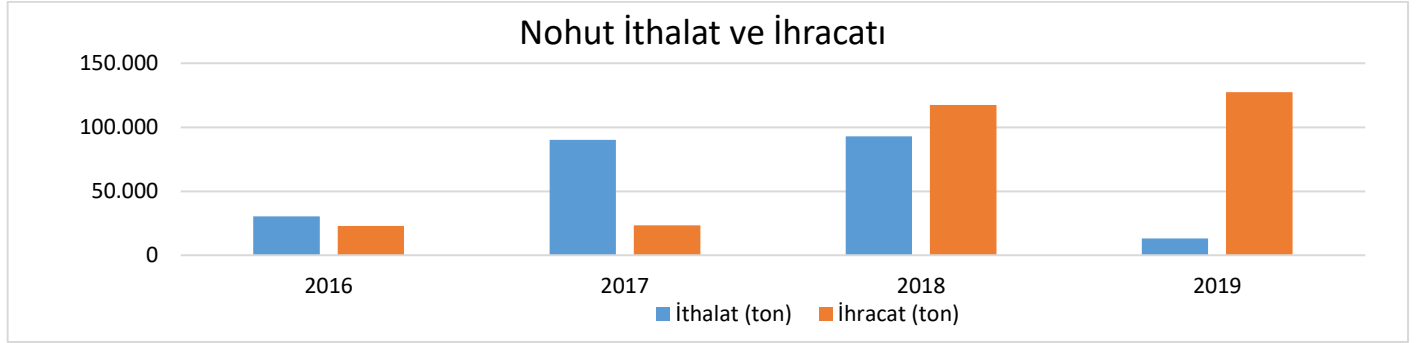

Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası (*): 2020 Ocak ayı fiyat ortalaması

Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Uluslararası standartlarda kalite değerlendirmesinde ürünün tane büyüklüğü dikkate alınmaktadır. Gen kaynağı olduğumuz çeşitler çoğunlukla ufak tane yapısından dolayı yurt dışı piyasada değerinin altında işlem görmektedir.

DIŞ TİCARET

Nohut İthalat ve İhracatı

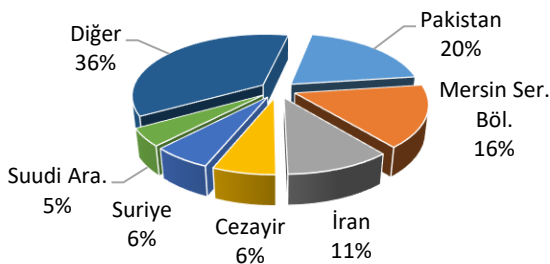

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71320000011, 71320000019

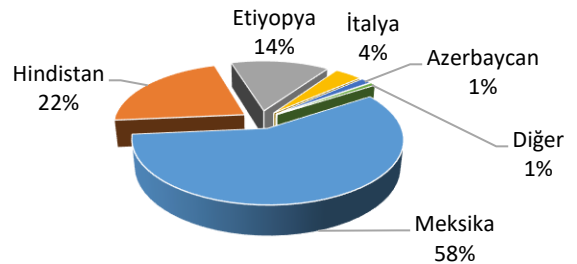
2019 yılı ithalat miktarı 13.236 ton ile 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarımız ise 127 bin ton ile 76,19 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılı verilerine göre nohut ithalatı ile ihracatı arasındaki fark ülkemiz lehine yaklaşık 63,48 milyon dolara ulaşmıştır. 2016 yılında **23 bin ton** olan ihracatımız 2019 yılında yaklaşık % 455 oranında artışla **127 bin ton** seviyelerine yükselmiştir.

Fark ödemesi kapsamında desteklenen ürünlerden olan nohutun destekleme miktarındaki artış üretim ve alansal miktarlardaki artışa direkt olarak yansımıştır.

Nohut İhracatının Ülkelere Dağılımı

Nohut İthalatının Ülkelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK 2019, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Türkiye nohut ithalatında Meksika ve Hindistan önemli yer tutmaktadır. Türkiye ihracatında 2017 ve 2018 yılları arasında ciddi bir artış görülmektedir. İhracatta Ortadoğu ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar 2019 yılı ilk 5 ülke sıralamasında yer almasa da İtalya, Almanya, İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerine de ihracatımız mevcuttur.

NOHUT DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (krş/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan tarım havzalarında nohut fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

- + Tane yapısının küçük olmasına rağmen protein ve mikro element içeriğinin yüksekliği, gübre ve ilacın minimum seviyede tutularak üretiminin yapıyor olması gibi **tüketiciyi cezbedecek özelliklerin** bilimsel olarak kanıtlandığı araştırma çalışmalarının yapılarak, araştırma sonuçlarının **kamuoyu bilgilendirme faaliyetlerinde** kullanılması amacı ile TAGEM ile birlikte güdümlü proje yürütülmesi için çalışmalara başlanmıştır.
- + TAGEM tarafından geliştirilen mikrobiyal gübreler, nohutta verim artışı ve antraknoz hastalığına karşı ürünün dayanıklılığını arttırmaktadır. Bu nedenle nohut ve mercimek tarımında **mikrobiyal gübrelerin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik yayım faaliyetlerinin** yapılması çalışmalarına başlanılmıştır.
- + 2020 üretim sezonuna yönelik ekilişlerde durum tespiti amacı ile 27-28 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır ili Bismil, Sur ve Silvan ilçeleri ile Şanlıurfa ili Haliliye, Hilvan ve Siverek ilçelerinde **saha ziyaretleri** gerçekleştirilmiştir.
- + Bu alanlarda ekilişler devam etmektedir. Ekim yapılan alanlarda ise çimlenme başlamış olup geçen yıla göre nohut alanlarından kısmi olarak buğdaya yönelim olduğu gözlemlenmiştir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr